
Hvorfor gjorde du det?

RAGNHILD ØRSTAVIK

ragnhild.orstavik@tidsskriftet.no

Ragnhild Ørstavik er assisterende sjefredaktør i Tidsskriftet. Hun er dr.med. og har en bistilling som seniorforsker ved Folkehelseinstituttet.

Hvis innledningen i en artikkel ikke forteller leseren hvorfor du gjennomførte studien, vil hun neppe lese videre.

Foto: Einar Nilsen

Tenk deg at du skal ta med en venn på en biltur. Hva lurer hun på når hun har satt seg til rette i setet? Antakelig noe sånt: Hvor skal vi, og hvorfor? Det mener i hvert fall forfatteren av artikkelen «Introduction sections: where are we going and why should I care» [\(1\)](#). Jeg liker analogien: Når du skriver, tenk på leseren som en nysgjerrig kollega som ikke kjenner dine reisevaner eller hvor du liker å dra, men som lytter ivrig på turen dere skal ta sammen.

Som redaktører i Tidsskriftet setter vi oss stadig i passasjeretet for å ta stilling til om leserne våre vil ønske å være med på reisen. Vi får inn mange manuskripter, men bare noen av dem sendes til fagfellevurdering. Derfor må vi (og i neste omgang fagfellene) overbevises om at et manuskript er verdt å satse på. Hvordan kan du, som ønsker å publisere hos oss, hjelpe oss med valget? Jo, ved å fortelle oss hvorfor du gjennomførte studien, og hvorfor den er interessant for våre lesere.

Hvorfor gjennomførte du studien? Dette poenget hører hjemme i manuskriptets første del, ofte omtalt som innledning eller introduksjon. Det finnes mange oppskrifter på hvordan dette kan formidles. Felles for disse er at du må sette leseren raskt inn i feltet ditt, deretter forklare at det foreligger et kunnskapshull, et problem eller en utfordring, og til slutt vise at din studie kan bidra til å belyse dette problemet [\(2, 3\)](#). Randy Olson, som gikk fra å være professor i marinbiologi til å bli filmskaper, omtaler dette som ABT-metoden. ABT står for *and*, *but* og *therefore*, som på norsk blir *og*, *men* og *derfor* [\(4\)](#).

**«Du bør ikke fortelle at det er stor usikkerhet rundt
kjønnsforskjellene innen et felt, dersom din studie kun handler om
kvinner»**

I innledningen skal du først sette leserne inn i feltet du skriver om. Du serverer opplysninger – fakta som kan bindes sammen med ordet *og*. Begynn bredt, men ikke for bredt. Referer gjerne til noen sentrale oversiktsartikler, og fortsett med de viktigste innen akkurat det feltet du skal dekke. Ikke fall for fristelsen til å dekke bordet med servise som ikke skal bli brukt. Du bør for eksempel ikke fortelle at det er stor usikkerhet rundt kjønnsforskjellene innen et felt, dersom din studie kun handler om kvinner. Da hører det med i diskusjonsdelen, der du skal beskrive hvilke begrensninger studien din hadde.

Så kommer en vending. Bak *men* avslører du hva som så langt er ukjent, og som din studie skal bidra til å belyse. Ordet skaper kontrast eller konflikt, og det vekker interesse. Er det vesentlige mangler ved de studiene som er gjennomført, og kan din studie bøte på noen av de manglene? Er det behov for å bekrefte tidligere funn, men i en annen gruppe pasienter? Er det en tilstand som behandles på mange sykehus i landet, uten at man egentlig vet hvordan det går med pasientene? Fint. Da er du raskt over til *derfor* og til å forklare hva dere har gjort.

Ordene *og*, *men* og *derfor* kan erstattes av andre ord, eller utelates, så lenge de er implisitte. Ta for eksempel Watson og Cricks beskrivelser av DNA-strukturen i Nature i 1953, en av verdens viktigste forskningsartikler [\(4, 5\)](#). Uten at man gjenfinner ordene *og*, *men* og *derfor*, vil man i løpet av tre korte avsnitt skjønne at Watson og Crick var av en annen oppfatning enn andre forskere, og at de

derfor utførte et eksperiment for å utforske en alternativ struktur. Tilsvarende finner vi ikke et *derfor* i dette sitatet fra en nylig publisert artikkel i Tidsskriftet, men det er lett å det lese mellom linjene: «Til tross for at forskningslitteraturen om temaet vurdering er svært omfattende, finnes det ingen gode oversikter over hvilke vurderingsformer som brukes i de fire norske medisinstudiene, eller analyser som ser norsk vurderingspraksis i et forskningsbasert perspektiv. I denne studien har vi [derfor] samlet informasjon om hvilke eksamensformer som brukes i profesjonsstudiene i medisin ...» (6).

Hva så med hva som passer for våre lesere? Da er vi tilbake hos passasjeren. Tidsskriftets primære målgruppe er leger som arbeider i Norge. Vi vil helst publisere artikler som interesserer og engasjerer flest mulig av dem, og som gir dem mulighet til å bli oppdatert utenfor eget fagområde. Det betyr ikke at temaet i alle artikler skal være relevant for *alle*. Alle bør derimot kunne ledes inn i artikkelens problemstilling via innledningen. Når du skriver, bør du derfor ha i tankene en kollega som ikke er i samme fagfelt som deg selv. Når hun skjønner hvor dere skal og hvorfor, kan hun selv bestemme hvor langt hun vil være med. Da er du en god sjåfør.

REFERENCES

1. Gray JR. Introduction sections: where are we going and why should I care? AME Med J 2018; 3: 112. [CrossRef]
2. Lingard L. Joining a conversation: the problem/gap/hook heuristic. Perspect Med Educ 2015; 4: 252–3. [PubMed][CrossRef]
3. Bahadoran Z, Jeddi S, Mirmiran P et al. The Principles of Biomedical Scientific Writing: Introduction. Int J Endocrinol Metab 2018; 16: e84795. [PubMed][CrossRef]
4. Olson R. Houston, we have a narrative. Chicago, IL: University of Chicago Press, 2015.
5. Watson JD, Crick FHC. Molecular structure of nucleic acids; a structure for deoxyribose nucleic acid. Nature 1953; 171: 737–8. [PubMed][CrossRef]
6. Raaheim OF, Raaheim DF, Reikvam H et al. Eksamensformer i de norske medisinstudiene. Tidsskr Nor Legeforen 2022; 142: 974–9.. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 26. september 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0572

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. mars 2026.